

Speech Lambert van Nistelrooij, symposium 'Ouderen in actie?!'

De plaats van gezondheid en actief ouder worden staat bij de EU centraal. Neem bijvoorbeeld het Alzheimer onderzoek, dat op Europese schaal wordt uitgevoerd. Dit jaar, 2012, is uitgeroepen om tot 'het Europese jaar van het actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties'. Ik heb mij actief ingezet om het jaar een succes te maken, want het doel is maatschappelijke bewustwording te creëren bij alle bevolkingsgroepen, bedrijven én lidstaten voor de eerdergenoemde uitdagingen.

In het Horizon 2020 programma is de eerste societal challenge over 'health and wellbeing' door het Europees Parlement uitgebreid met 'improving solutions for keeping the autonomy of the ageing persons' (**CA3 Carvalho rapport**). De wereld gaat veranderen in demografisch opzicht. Nu maken ouderen nog 15 % uit van de Europese populatie; in 2060 zal dit 30% zijn. Dit brengt consequenties met zich mee over de manier waarop wij kijken naar onze ouderen, maar ook hoe wij voorzieningen in stand kunnen houden op zo'n manier dat deze dragelijk zijn en de levenskwaliteit van ouderen verbeteren.

Ik spreek over uitdagingen en niet over problemen. Ten eerste omdat ouderen geen probleem zijn en zo ook niet mogen worden neergezet. Ten tweede omdat ik er ten stelligste van ben overtuigd dat ook de vergrijzing kansen biedt voor ons allemaal. Ik noem dat: 'de vergrijzing verzilveren.' **Het EIP Health en Ageing** is hier een voorbeeld van, het gaap om een partnerschap dat gericht investeringen maakt in onderzoek op ouderdom en gezondheidsuitdagingen op Europese schaal, zoals bijvoorbeeld stamcel onderzoek.

Hoe kunnen wij dat doen? 3 weken geleden was er nog een grote conferentie in het Evoluon in Eindhoven: de AAL conferentie. AAL staat voor **Ambient Assisted Living**, wat vrijelijk vertaald betekent: langer zelfstandig blijven wonen. Technologie gaat een steeds belangrijker deel uitmaken van ons bestaan. Of wij dit nu willen of niet. En technologie heeft de mogelijkheid veel zaken in het leven te vergemakkelijken of te vereenvoudigen. Ook hier heeft Europa een rol:

Ik noem enkele voorbeelden:

- Er is technologie die het ouderen in staat stelt via een webcam te communiceren met de huisarts of verpleegkundige. Bijvoorbeeld voor een ongecompliceerd consult of check-up.
- Er is technologie die ouderen in staat stelt langer mobiel te blijven. Op de bovengenoemde conferentie werd een rolator getoond, die via GPS iemand de juiste richting op stuurt. Nooit meer verdwalen.

Denk nu niet dat je je uren door handleidingen en andere documentatie heen moet werken om deze technieken te begrijpen. Ze zijn juist zo ontwikkeld dat ze voor iedereen te begrijpen zijn, ongeacht enige kennis van de huidige technologische ontwikkelingen.

De nieuwe wave van **KICs** van het **EIT** in 2014: Één daarvan zal het thema 'Active Ageing' hebben, een putten uit een nieuwe EIT budget van bijna 3 miljard. In juni 2012 heb ik een nieuw idee gelanceerd dat brede krijgt geniet in het Europees Parlement. Naast de Europese topinstellingen heb ik gepleit voor **Regional Innovation and Implementation Communities**. Deze **RICs** zullen bijdragen aan het ontwikkelen van Brabantse kennishubs die nog niet volledig mee kunnen doen met de Europese top, zoals Eindhoven dat wel al kan. Uiteindelijk is de bedoeling dat de RICs deel uit gaan maken, dan wel uitgroeien tot EU topcentra. De RICs zullen kunnen gaan putten uit de cohesiegelden. **Wat betekent dit voor Nederland?** Ten eerste zullen naast toppers zoals Brainport ook kleinere kennishubs in Nederland mee kunnen gaan doen met het EIT. Denk bijvoorbeeld aan Wetsus in Noord-Nederland, of de Food Valley in Wageningen.

Daarbij komt dat in de voorstellen van Horizon 2020, het nieuwe Europese onderzoeks- en innovatiebeleid voor de periode 2014-2020, wordt het jaarlijks budget van het Europees EIT fors verhoogd: van **309 miljoen euro naar 2,8 miljard euro**. Met dit budget kan **Nederland** opnieuw goed naar voren. **Hoe nu verder?** Deze voorstellen heb ik in het Europees Parlement ingebracht. Eind november stemt de ITRE Commissie erover, en in december zal er in de plenair zitting over de voorstellen worden gestemd. Begin volgend jaar kan dan het triloog beginnen.

Nederland is goed in research & development, Nederland is goed in techniek en Nederland heeft een van oudsher veel en goede zorg voor haar ouderen. Je ziet dat ook dat juist in Nederland het Europese jaar goed land. Ook deze bijeenkomst geeft daar weer blijk van. In Nederland zijn naar mijn mening dan ook alle succesfactoren aanwezig om de 'vergrijzing te verzilveren'. Kijk maar eens naar de inzet van de provincie Brabant, samen met het Europees Parlement en mw. Neelie Kroes om snel internet via glasvezel beschikbaar te stellen aan alle Brabanders. Goed voor iedereen, omdat dergelijke initiatieven niet alleen goed zijn voor ouderen, maar ook voor jongere generaties die systemen ontwikkelen en aanleggen. Het levert simpelweg werkgelegenheid op.

Toch zie ik dat juist in deze tijden ouderen de dupe gaan worden van bezuinigingen. Dat kan ik niet laten gebeuren en daarom heb ik zeer recent nog een brief gestuurd naar de heren Rutte en Samsom met als titel: Niet bezuinigen, maar investeren in ouderentechnologie. Deze brief is ook nog gepubliceerd in het Brabants Dagblad. Kern van mijn brief: je moet ouderen niet als doelgroep isoleren en kansen grijpen wanneer ze zich voordoen. Het wegbezuinigen van kansen is op dit moment het slechtste wat we in Nederland kunnen doen.

Maar het gaat niet alleen om wat overheden en bedrijven kunnen doen. ***Goed seniorenbeleid wordt gedragen door de senioren zelf!*** Daarom ben ik ook gelukkig met het boek van dhr. Van Kreijl, dat zojuist is gepresenteerd. De laatste jaren is het ouderenbeleid meer en meer gedecentraliseerd. Waar Europees, nationaal en provinciaal overheden nog steeds een taak hebben, is die van de lokale overheid belangrijker geworden. Daarmee is ook de rol van de lokale gemeenschap groter geworden en wordt er meer gevraagd van de ouderen zelf. Ik roep u van harte op om deze kans te grijpen. Ú kunt invloed uitoefenen via de seniorenraad, via de gemeentepolitiek. U kunt direct participeren in de besluitvorming. Of deze nu bij de gemeente, wijk, woningbouwcorporatie of verzorgingstehuis ligt. Met de komst van de WMO zijn uw mogelijkheden groter dan ooit. Nu meer dan ooit hebben senioren de mogelijkheid het heft in eigen handen te nemen. Daarbij kunnen de seniorenraden een stimulerende rol vervullen. Door handvatten aan te reiken kunnen zij een waardevolle bijdrage leveren aan het vergroten van de mogelijkheden voor senioren om steeds meer de regie over hun eigen leven in handen te nemen. Bovendien kunnen de seniorenraden op gemeentelijk niveau als denktank een spreekbuis vormen, zowel naar de dienstverlening als naar de lokale overheid. Zij vertegenwoordigen immers de ouderen op gemeentelijk niveau. Niet top-down maar bottom-up vormen bij dit alles de sleutelwoorden. Het fundament voor deze werkhouding is vraaggericht werken en inspelen op de behoeften en wensen van de senioren.